

Rozdział II

Umowy w PPK

1. Informacje ogólne

1.1. Dwa rodzaje umów w PPK

Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych wprowadza dwa rodzaje umów nazywanych:

- umowę o zarządzanie PPK,
- umowę o prowadzenie PPK.

Zawarcie tych umów stanowi obowiązek podmiotu zatrudniającego. Umowę o zarządzanie PPK podmiot zatrudniający zawiera we własnym imieniu, zaś umowę o prowadzenie PPK – w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych. Umowy będą zawarte z instytucją finansową spełniającą ustawowe wymagania dotyczące ofertowania PPK; obie umowy będą zawarte z tą samą instytucją finansową. Wyboru instytucji finansowej podmiot zatrudniający dokonuje w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, a w razie jej braku – z reprezentacją osób zatrudnionych.

Każdy podmiot zatrudniający zobowiązany do utworzenia PPK zawrze:

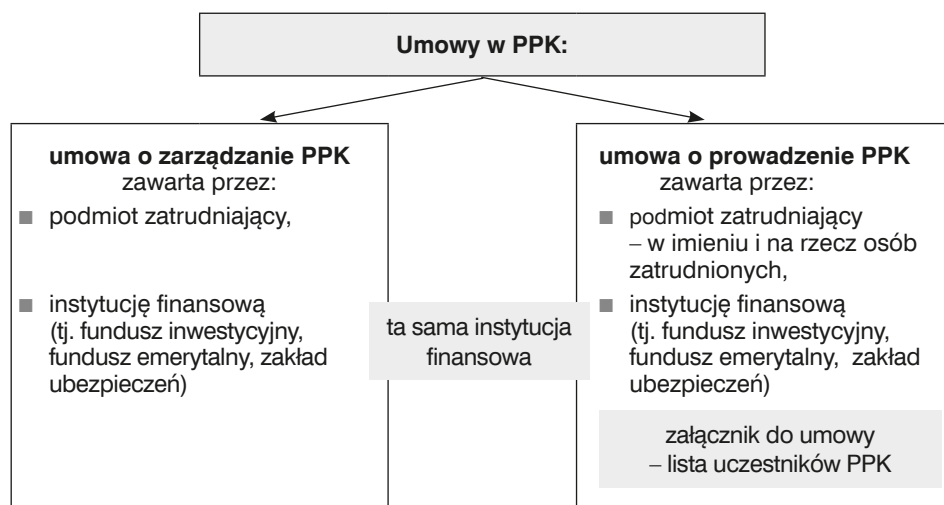
- jedną umowę o zarządzanie PPK,
- jedną umowę o prowadzenie PPK, do której załącznikiem będzie lista osób będących uczestnikami PPK (zmiana załącznika nie będzie stanowiła zmiany umowy o prowadzenie PPK; art. 14 ust. 1 ustawy o PPK).

W uzasadnieniu ustawy o PPK wskazano:

MF (...) przyjęcie rozwiązania, polegającego na zamieszczaniu listy osób zatrudnionych w załączniku do umowy o prowadzenie PPK, ma z założenia zapobiegać ewentualnej konieczności zawierania osobnej umowy dla każdej osoby zatrudnionej, zwłaszcza przez duże podmioty zatrudniające niekiedy tysiące pracowników.

Podmiot zatrudniający i tworzący PPK będzie zobowiązany najpierw zawrzeć umowę o zarządzanie PPK, a następnie – umowę o prowadzenie PPK.

Schemat 7. Umowy w PPK

Należy zasygnalizować, że podczas ustalania terminu, do którego należy zawrzeć umowę o zarządzanie PPK, najpierw należy ustalić termin, do którego wymagane jest zawarcie umowy o prowadzenie PPK dla pierwszej osoby zatrudnionej (tj. osoby, która spełnia kryterium wieku i okresu zatrudnienia w danym podmiocie zatrudniającym). Oznacza to, że przy ustalaniu terminu zawarcia umów w PPK niejako odwraca się kolejność – termin, do którego należy zawrzeć umowę o zarządzanie PPK, jest bowiem determinowany terminem do zawarcia umowy o prowadzenie PPK (zagadnienia te zostały wyjaśnione w dalszej części rozdziału).

Zawarta pomiędzy podmiotem zatrudniającym a instytucją finansową umowa o zarządzanie PPK będzie cały czas „aktywna” – nawet jeśli wszyscy uczestnicy PPK złożą deklaracje o rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK. Po pierwsze, osoby zatrudnione mogą w każdej chwili złożyć wniosek o dokonywanie wpłat do PPK (czyli „powrócić” do PPK; art. 23 ust. 10 ustawy o PPK). Po drugie – zasadniczo po 4 latach od rezygnacji z dokonywania wpłat osoby zatrudnione (do osiągnięcia 55. roku życia) są automatycznie, ponownie włączane do PPK (art. 23 ust. 5 i 6 ustawy o PPK). Po trzecie, zasadniczo po okresie 3-miesięcznego zatrudnienia nowej osoby zatrudnionej, spełniającej kryterium wieku – po stronie podmiotu zatrudniającego powstanie obowiązek włączenia jej do pracowniczego planu kapitałowego.

Umowa o zarządzanie PPK jest zawierana w postaci elektronicznej (art. 7 ust. 2 ustawy o PPK). Umowy o zarządzanie PPK i umowy o prowadzenie PPK nie są umowami o charakterze adhezyjnym, czyli umowami, do których można wyłącznie przystąpić, nie mając wpływu na ich treść. Natomiast wydaje się, że przy bardzo dużej liczbie podmiotów zatrudniających, które w okresie 2 lat będą zobligowane zawrzeć umowy o zarządzanie PPK i o prowadzenie PPK, tylko najwięksi pracodawcy (wprowadzający do PPK znaczną liczbę osób zatrudnionych) będą mieli realną możliwość prowadzenia

z instytucjami finansowymi negocjacji w tym zakresie. Artykuł 7 ust. 6 ustawy o PPK wprowadza jednak zastrzeżenie, zgodnie z którym zawarta umowa o zarządzanie PPK nie może zawierać warunków mniej korzystnych niż warunki prezentowane przez instytucję finansową w portalu PPK w dniu zawarcia tej umowy.

Wszystkie umowy o zarządzanie PPK zawarte pomiędzy podmiotami zatrudniającymi a instytucjami finansowymi będą wpisane do ewidencji PPK – ewidencji umów o zarządzanie PPK, zaś podmiot zatrudniający zostanie ponadto ujawniony w ewidencji podmiotów zatrudniających, które zawarły umowę o zarządzanie PPK (w ramach ewidencji PPK) – zostanie mu nadany indywidualny numer. Wniosek o wpis do ewidencji PPK będzie składała instytucja finansowa, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK. Złożenie takiego wniosku nie będzie zatem obowiązkiem podmiotu zatrudniającego. Ewidencja PPK będzie prowadzona przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. (art. 58 ust. 2 ustawy o PPK).

Ustawa o PPK znówelizowała art. 4 pkt 4 ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm.), wyłączając umowy o zarządzanie PPK spod regulacji tej ustawy. Zatem jednostki sektora finansów publicznych nie będą stosowały przepisów Prawa zamówień publicznych do wyboru instytucji finansowej, z którą zawrą umowę o zarządzanie PPK.

1.2. Sankcje karne w razie uchybienia obowiązkowi zawarcia umów w PPK

Podmiot zatrudniający, który w wymaganym przepisami prawa terminie nie zawrze umowy o zarządzanie PPK, podlega karze grzywny. W art. 106 ustawy o PPK została określona jej maksymalna wysokość – 1,5% funduszu wynagrodzeń u podmiotu zatrudniającego w poprzednim roku obrotowym. Kara ta została zatem ustalona na poziomie wpłat podstawowych, do finansowania których byłby zobowiązany podmiot zatrudniający, gdyby zawarł umowę o zarządzanie PPK (tj. 1,5% wynagrodzenia).

Uchybienie zaś przez podmiot zatrudniający obowiązkowi zawarcia umowy o prowadzenie PPK w określonym terminie jest zagrożone karą grzywny w wysokości od 1000 zł do 1 000 000 zł (art. 107 pkt 1 ustawy o PPK). W celach porównawczych warto przypomnieć, że wykroczenia przeciwko prawom pracownika są zagrożone maksymalną karą grzywny 30 000 zł (art. 281–283 Kodeksu pracy), zatem górna granica kary grzywny ustalona w ustawie o PPK drastycznie odbiega od maksymalnej wysokości kary grzywny z Kodeksu pracy.

2. Umowa o zarządzanie PPK

2.1. Z kim podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK

Podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK z jedną z uprawnionych instytucji finansowych, tj. z: